

ДОСЛІДЖЕННЯ НАУКОВИХ ПОЗИЦІЙ ЩОДО ТРАКТУВАННЯ МИТНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

Гурбанов О.,

студент;

Науковий керівник: Кадала В.В.

*Донецький юридичний інститут МВС України,
завідувач кафедри ГПД, кандидат юридичних наук, доцент*

Митна політика країни з позиції наукових досліджень характеризується як напрямок дискусійно – правових аспектів. Вочевидь такий стан викликаний цілями митної політики, котрі не можуть досягати устанавленого рівня без повного розуміння змістовності митної політики як понятійної категорії. Як правило цілями митної політики виступають забезпечення найефективнішого використання інструментів митного контролю, стимулювання розвитку національної економіки, а також формування інституційних механізмів, що гарантують розвиток та безпеку національної економіки.

Науковому розв'язанню проблем визначення сутнісного змісту понятійної категорії «митна політика» та особливостей її адаптації присвятили свої наукові пошуки такі вчені як Г. І. Башнянин, І. Г. Бережнюк, Л. В. Деркач, Є. В. Додін, І. О. Іщук, І. М. Карамбович, С. В. Ківалов, В. І. Ляшенко, В. П. Мартинюк, А. С. Мостовий, Р. М. Нурєєв, П. Я. Пісний, Д. В. Приймаченко, В. М. Тарасевич, С. С. Терещенко, Г. С. Третьак та ін. Їх праці відзначаються змінними підходами до змістовності даної категорії, позитивним моментом досліджень є постійне уточнення змістовності дефініції з позиції проблем, які вивчаються.

У своїй праці група вітчизняних науковців А.І. Крисоватий, С.Д. Герчаківський та О.Б. Дем'янюк [1] пропонують трактувати понятійну категорію «митна політика» як «...певний комплекс заходів, спрямованих на забезпечення ефективного функціонування митних кордонів, забезпечення захисту національних інтересів та національної безпеки держави у зовнішньоекономічній сфері».

На погляд І.Г. Бережнюк [2] на етапі формування митної політики суспільне уявлення про митне регулювання та митну справу у взаємозв'язку з економічними інтересами і цілями держави впливають на визначення орієнтирів (рамкових стандартів) митного регулювання. Вчений вважає, що у межах визначення митної політики формується система митного регулювання,

яка, крім механізмів митно-тарифного та нетарифного регулювання, включає митну систему.

Вивчаючи теоретико - методичні основи митної політики С.В. Ківалов та Б.А. Кормич [3] визначають митну політику як «...певний комплекс заходів, спрямованих на забезпечення ефективного функціонування митних кордонів і захисту національних інтересів, а також національної безпеки держави в зовнішньоекономічній сфері».

Більшість науковців вважають, що при визначенні митної політики необхідно враховувати такі основні підходи до трактування митної політики: владно-правовий, організаційно-інституціональний, економічний і психоетичний. Усі чотири складові митної політики взаємопов'язані і взаємозалежні.

Таблиця

***Змістовність підходів до трактування понятійної категорії
«митна політика»***

Вид підходу	Сутнісна характеристика понятійної категорії «митна політика»
Владно-правовий підхід	митна політика – це система або комплекс заходів, правил регулювання зовнішньоекономічної діяльності, передусім, адміністративно-владного характеру, що впорядковується і регулюється за допомогою нормативно-законодавчої бази і т. д.
Організаційно-інституціональний підхід	митна політика – це виконавчі і законодавчі органи влади, різні компетентні організації й відповідні міністерства і відомства, що розробляють заборонно-дозвільні або обмежувальні системи щодо переміщення товарів і фізичних осіб через митний кордон України та організують їх контроль. На митні органи покладаються функції передусім з розробки, реалізації та визначення цієї політики
Економічний підхід	митна політика – це система пов'язана в основному з впровадженням у життя зовнішньої і внутрішньої економічної політики країни, яка ґрунтується на виборі оптимальної моделі взаємовідносин із світовою системою господарювання: протекціонізм, вільна

	торгівля або гармонійне їх поєднання.
Психоестетичний підхід	митна політика – це своєрідна характеристика психологічних відносин, які склалися в процесі її розробки та прийняття.

Таким чином, узагальнюючи результати дослідження можна стверджувати, питання трактування понятійної категорії «митна політика» було і залишається сучасним та актуальним напрямком вивчення як в наукових колах, так і серед політиків і фахівців, які безпосередньо виступають учасниками митних процесів. З позиції понятійної категорії митну політику можна представити як комплекс заходів і напрямів у сфері зовнішньоекономічної діяльності, що здійснюються через митну систему. Цільовий сегмент митної політики варто розуміти як забезпечення найефективнішого використання інструментів митного контролю та регулювання товарообміну на митній території, участі в реалізації торгово-політичних завдань щодо захисту внутрішнього ринку, стимулювання розвитку національної економіки.

Література:

1. Митна справа: підручник / [А.І. Крисоватий, С.Д. Герчаківський, О.Б. Дем'янюк та ін.]; за ред. А.І. Крисоватого. Тернопіль: ВПЦ «Екон. думка ТНЕУ», 2014. 540 с.
2. Бережнюк І.Г. Аналіз сучасних концепцій економічної безпеки держави. *Вісник Академії митної служби України*. 2009. № 1. С. 69–80.
3. Ківалов С.В., Кормич Б.А. Митна політика України : підручник. Одеса: Юридична література, 2001. 256 с.